

VĚDECKÝ ČASOPIS
VYSOKÉ ŠKOLY
KARLA ENGLIŠE V BRNĚ

ČÍSLO 2 / ROČNÍK 1 / 2006

PERIODICA
ACADEMICA

NAKLADATELSTVÍ

VĚDECKÝ ČASOPIS VŠKE JE ZAMĚŘEN ZEJMÉNA
NA AKTUÁLNÍ A TEORETICKÉ POZNATKY Z EKONOMIE,
MANAGEMENTU A PRÁVA A JEJICH APLIKACE V PODNIKÁNÍ

◆ OPERA COLEGII KAREL ENGLIŠ ◆

AUTOŘI PŘÍSPĚVKŮ

Ing. Vladimír Bartošek,

Fakulta podnikatelská VUT v Brně,
doktorand ředitelky Ústavu ekonomie VŠKE prof. Jurové, bartosek@fbm.vutbr.cz.

Doc. JUDr. Lubomír Grůň, CSc.,

Právnická fakulta UP Olomouc, externí učitel VŠKE.

Prof. Ing. Marie Jurová, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, marie.jurova@vske.cz.

PhDr. Marta Koldová, CSc., PhDr. Hana Čermáková, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, marta.koldova@vske.cz.

Prof. Ing. Jaroslav Komárek, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, jaroslav.komarek@vske.cz.

Doc. RNDr. Pavel Kovařík, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, pavelkovarik@seznam.cz.

Prof. Ing. Jozef Královič, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, kralovic@euba.sk.

Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.,

Fakulta podnikatelská VUT v Brně, externí učitel VŠKE, lajtkepova@fbm.vutbr.cz.

Doc. Ing. Jan Lojda, CSc., MBA,

Vysoká škola Karla Engliše, jan.lojda@vske.cz.

Doc. JUDr. Ing. Oldřich Tvrdoň, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, tvrdon@mendelu.cz.

Doc. PhDr. Ladislav Zapletal, CSc.,

Vysoká škola Karla Engliše, zapletal@vske.cz.

OBSAH

Vladimír BARTOŠEK	
<i>Základní principy a zásady měření výkonnosti dodavatelských řetězců a sítí</i>	1
Lubomír GRŮŇ	
<i>Nástin vývoje československého a českého bankovníctví po roce 1945</i>	7
Marie JUROVÁ	
<i>Environmentální řízení v produkčních systémech</i>	18
Marta KOLDOVÁ, Hana ČERMÁKOVÁ	
<i>Standardizace hodnocení jazykových kompetencí</i>	23
Jaroslav KOMÁREK	
<i>Projektové řízení v životním cyklu systému</i>	31
Pavel KOVAŘÍK, Martina SKALKOVÁ	
<i>Využití statistické analýzy pro paralelní komparaci audioorální a smíšené metody</i>	46
Jozef KRÁLOVIČ	
<i>Vplyv externého prostredia na dlhodobé finančné rozhodnutia podniku</i>	53
Eva LAJTKEPOVÁ	
<i>Odměňování minimální mzdou v malých a středních podnicích</i>	57
Jan LOJDA	
<i>Měření efektivnosti vzdělávání pracovníků</i>	62
Oldřich TVRDOŇ	
<i>Národohospodářský pohled na výrobu zboží</i>	67
Ladislav ZAPLETAL	
<i>Globalizace - šance nebo hrozba</i>	79

Základní principy a zásady měření výkonnosti dodavatelských řetězců a sítí

Vladimír BARTOŠEK

Abstract

The main objective of this paper is to provide readers with the short theoretical foundations and methodology overview, which are necessary for performance measurement system building. First of all following paper will introduce basic definition of performance measurement, performance measurement system. Mainly performance measurement system is emphasised as a very important and suitable tool for supply chain performance measurement system. Secondly two basic approaches (models) generic and SCOR model will be mentioned and compared as a suitable example of models for future performance measurement system construction.

Úvod

Mezi základními kategoriemi ekonomických disciplín, jež vycházejí ze systémové teorie a jsou podporovány holistickým přístupem, platí známé pravidlo které tvrdí, že „Není možné řídit bez vhodného systému měření.“¹

Toto univerzální rčení, jehož obecná platnost vychází ze systémové teorie, tvoří základ technických oborů, jenž se rozšířil a našel své uplatnění i v dalších, zejména manažerských a ekonomických disciplínách, jako je logistika; finanční management; management aj.

Odvětvovým oborem, který se v ekonomické oblasti zabývá otázkou určování výsledků, je měření výkonnosti, neboli Performance Measurement (PM).

Cílem následujícího článku je pojmenovat a popsat základní zásady konstrukce systému měření výkonnosti dodavatelského řetězce, které jsou pro postup měření výkonnosti důležité.

Postup měření výkonnosti

Základní postup měření výkonnosti, spočívá nejprve v obecném pojetí a formulaci kritérií; odpovídajících metrik; zjišťování vybraných údajů a následným vyhodnocováním. Tento velmi zjednodušený přístup, je velmi podobný jakémukoliv jinému měření či výzkumnému procesu, což lze doložit např. publikací autorů Cooper a Emory - *Business research methods*, zabývající se principy a výsledky výzkumu², stejně tak i další literaturou.

Ukazuje se, že výše uvedený a metodologicky velmi jednoduchý postup měření výkonnosti, má stále svou obecnou platnost, avšak naráží na zásadní proměny aktuálního podnikatelského prostředí, které vyústily do mnohonásobně komplexnějšího a značně složitějšího podnikatelského prostředí než bylo v minulosti. Takto jsme svědky skutečnosti, že princip měření výkonnosti se stává velmi složitým úkolem, jehož postup řešení není

-
- 1) CAVINATO, J. L., KAUFFMAN, R. G. *The Purchasing Handbook: A Guide for the Purchasing and Supply Professional* 6th Edition. New York: The McGraw-Hill Professional, 2000. 1082 p. ISBN 0-07-139548-2
 - 2) COOPER, D. R., EMORY, C. W. *Business research methods*. 5th edition. Chicago: The McGraw-Hill, 1995. 681 p. ISBN 0 256 13777 3.

Nástin vývoje československého a českého bankovníctví po roce 1945

Lubomír GRŮŇ

Abstract

The paper deals with the purpose and history of banking system generally, with the characteristics of the Czechoslovak banking history in the 1945-48, 1948-89 and with some problems of current conditions.

Úvod

Každý subjekt zpravidla disponuje volnými penězi. Občan si zadržuje část platu do budoucího termínu výplaty a určitý podíl odkládá jako úspory. Podnik musí disponovat peněžní rezervou, aby mohl plynule provádět platby dodavatelům, vyplácet mzdy a hradit jiné různé závazky. Část peněz odkládá jako úspory, které mu později umožní financovat investiční záměr. Stát inkasuje v stanovených termínech nárazově daně a jejich výnos postupně používá k financování hmotné společenské spotřeby, na výplatu mezd státním úředníkům, vojákům, učitelům a podobně. Stejně ostatní organizace a instituce musí disponovat peněžními prostředky na výdaje, které uskuteční v bližší nebo vzdálenější budoucnosti. Část peněz, kterými disponují jednotlivé subjekty, plní funkci platební rezervy, slouží tedy na neustále provádění běžných plateb. Část peněz odkládají na pozdější období a vytvářejí úspory.

V tržním prostředí se majitelé peněz snaží o jejich bezpečné uložení na dobu, po dobu které je mohou postrádat a hlavně usilují o jejich zhodnocení, aby získali úrok nebo jiný výnos a disponovali po uplynutí daného období větším obnosem než na jeho počátku. Peníze se stávají předmětem obchodování.

Obchody s penězi se uskutečňují na finančním trhu. Finanční trh je organickou součástí trhu stejně jako trh zboží a trh práce. Rozumí se jím hmotně motivovaný nákup, prodej a následně převody peněz. Majitel peněz se stává finančním investorem a půjčovatelem. Prodává peníze vypůjčovateli, například podniku, který nemá dostatečný vlastní kapitál a chce nakoupit stroje. Investor svěří peníze podniku vypůjčovateli, který nabídne vyšší úrok a investování je u něj bezpečné. Vypůjčovatel použije peníze k rozšíření a inovaci výroby a podstatně zvýší míru rentability. Finanční trh tak zprostředkovává nákup a prodej peněz, při kterém peníze směřují na místa, kde jsou dobře zhodnocovány.

Finanční investování probíhá zčásti přímo. Když potřebuje peníze stát, vydává obligace státní půjčky a investorům zpravidla nabídne výhodný úrok. Stát disponuje na splacení půjčky pravidelnými daňovými a jinými příjmy. Uložení peněz do státní půjčky je proto bezpečné a zpravidla jde o výhodný způsob investování. Z těchto důvodů si obligace státu často koupí i řadový občan, protože stát představuje prvotřídního vypůjčovatele. To platí také o půjčkách velkým renomovaným společnostem, které vykazují stabilní nadprůměrné hospodářské výsledky.

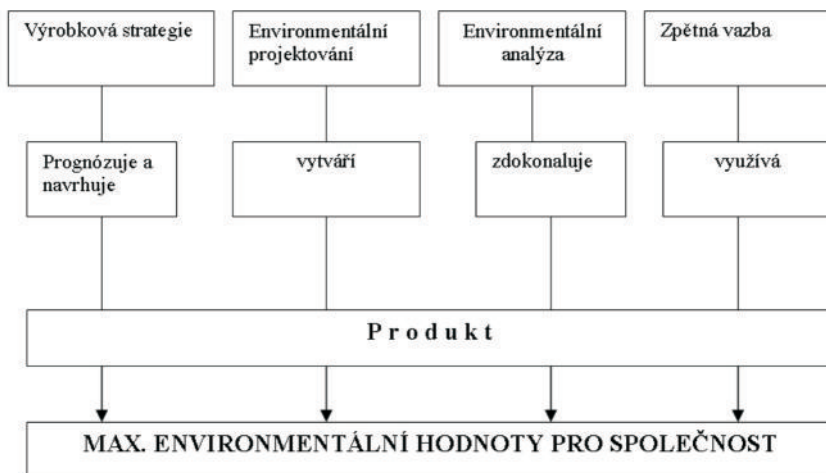
Velký počet finančních investorů a vypůjčovatelů ovšem dá přednost nepřímému finančnímu investování před přímým. Deleguje finanční investování na agenta-zprostředkovatele, který se na obchod s penězi specializuje a je schopen zprostředkovat finanční investování na profesionální úrovni. Soustavně kontroluje hospodaření vypůjčovatelů a včas dělá opatření, aby předešel možným ztrátám. Dojde-li v jednotlivých

Abstract

The paper analyses the meaning of logistics spiral of product life cycle for contemporary businesses and focuses on several selected components. It is based mainly on the experience and knowledge gained as results of own research. In the first part, environment management and its role, importance and contribution to strategic management are mentioned. The following section deals with the goals and methodology of possible application of environmental management in product life cycle. Finally the implementation procedures are generalized and the key factors of success and possible faults within this process are discussed.

Tvorba environmentálního přístupu pro výrobce

Vydeme z definování funkce environmentální řízení, který chápeme jako velmi mladý obor speciálního managementu, jednoznačně zaměřený na ochranu životního prostředí a tím i úsporu zdrojů pro každý produkt, k realizaci potřeb a požadavků zákazníků - tedy zaměřeného na zvyšování hodnoty pro zákazníka. Je to nástroj na zvyšování komerční úspěšnosti a konkurenceschopnosti ve všech oblastech ekonomiky, správy a řízení. Můžeme si dovolit tvrdit, že je specifickým typem managementu inovací, jeho budoucí vysoce účinnou, integrální částí. Universální uplatnění environmentálního řízení vyplývá ze skutečnosti, že je metodicky i manažersky použitelný tam, kde existuje nutnost tímto přístupem lépe a efektivněji prakticky uspokojit racionální lidskou potřebu při zachování zpětné vazby mezi užitím a návrhem produktu viz obr.č.1.

Obr.č.1. Aplikační disciplíny environmentálního managementu

Abstract

The communication among people is the characteristic feature of human society. It was true in the past and it is true 100 % nowadays, especially for all countries in unified Europe. Languages were taught and learned in the past, but each country developed its own system and the levels of communication varied a lot. That is why The Council of Europe developed some documents for main European languages and the responsibility of each country is to implement them into language learning, teaching and assessment. This should be a task of every school including universities. These documents are: Common European Framework of Reference for Languages and European Language Portfolio.

Úvod

Znalost jazyků je jednou z důležitých výstupních kvalit absolventů každé vysoké školy. Cílem jazykové výuky na vysoké škole je umožnit studentům začlenit se do současné společnosti, ve které se již běžný občan, natož vysokoškolsky vzdělaný člověk, neobejde bez schopnosti dorozumět se cizím jazykem, v našich podmínkách nejčastěji anglicky nebo německy. Toto platí ve všech odvětvích lidské činnosti, ale zdá se, že v oblasti podnikání a obchodu je to jedna z podmínek, bez které se již nelze obejít, abychom vůbec mohli nějakou činnost realizovat. Je tedy logické, že každá členská země EU, resp. i ty země, které o členství v Evropské unii teprve usilují, by měly věnovat jazykové výuce a následnému ověřování dosažené jazykové úrovně dostatečnou pozornost. Je to v zájmu rozvoje jednotlivých zemí a taktéž i v zájmu jejich občanů.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky

Na rozdíl od minulosti, kdy se náhledy na jazykovou výuku podstatně lišily, je dnes situace značně jiná. V současnosti existuje společný náhled na výuku jazyků a taktéž na zjišťování úrovně znalostí. Jakýmsi bodem zlomu se stalo pravděpodobně zpracování a publikování Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assesment; dále CEFR). CEFR slouží v současné době jako hlavní nástroj pro každého, kdo má co do činění s výukou nebo hodnocením jazykové úrovně. Je také důležitým nástrojem pro ty, kteří pracují v oblastech spojených se vzdělávací politikou. Lze říci, že tento rámec poskytuje pomoc především pro vytvoření správných metodických přístupů jak učitelům, studentům, tak i odpovědným pracovníkům v oblasti jazykového vzdělávání, respektive vzdělávání jako celku. Cílem využití CEFR je tedy podpořit a ulehčit spolupráci mezi vzdělávacími institucemi v jednotlivých zemích EU a taktéž i zjednodušit vzájemné uznávání jazykových kvalifikací, které je jednou z nezbytných podmínek mobility zejména vysokoškolských studentů. Rozhodnutím Rady EU z listopadu 2001 bylo doporučeno využít CEFR jako důležitého prostředku k vytvoření systémů jazykové výuky, které umožní získání jazykových kompetencí mezinárodně uznávaných. CEFR je tedy dokument, který popisuje:

Abstract

Both the current economic environment and the technological development place ever more growing demand on the management of business activities. A particular area is the management of technical systems projects with the long life time comprising also system operation and support. The considerable share of operational and supporting cost demands specific managerial tools, e.g. the integrated logistic support, the integrated project team and the management of configuration. The question is, where and by what way to gain corresponding knowledge.

Úvod

S rostoucí složitostí a vzájemnou souvislostí všech aspektů činnosti moderních organizací vznikají požadavky na metody a přístupy, které umožňují efektivně řešit komplexní úkoly a jedním z nich je projektové řízení (Project Management). Pro dosavadní přístup k novým nebo náročnějším úkolům bylo charakteristické zaměření na struktury útvarů a pracovních míst a jejich řízení z hlediska pravomoci (a stále ještě probíhají pokusy řešit problémy prostřednictvím „reorganizace“). Moderní přístup je procesní, ve kterém převládá řízení podle procesu, který vytváří produkt a organizační struktura se podřizuje tomu, jak se mění úkoly organizace. Od principu „kdo, komu a jak“ je **vertikálně** podřízen se přechází k principu návaznosti jednotlivých činností na **horizontální** úrovni. Proč se klade takový důraz na horizontální (procesní) vazby:

- ♦ S technickým pokrokem se stávají veškeré procesy spojené s vývojem, výrobou, prodejem a dalšími oblastmi činností složitější. Jsou-li složitější, nemohou probíhat na základe intuice jednotlivých zúčastněných pracovníků, ale musí být optimalizovány inženýrskými metodami a podporovány informačními systémy.
- ♦ S rozvojem konkurence se stává rozhodující rychlost průběhu procesu, zejména při vývoji a uvádění výrobku na trh, při zajišťování servisu apod. Proto je třeba hledat možnost jednak zkracování jednotlivých etap, jednak překrývání jednotlivých etap (*Concurrent Engineering*).
- ♦ Zavádění informačních systémů vyžaduje řešit vazby i na hmotné procesy.
- ♦ Se zaváděním systémů řízení jakosti přichází požadavek přesné dokumentace procesů a stanovení konkrétní odpovědnosti.
- ♦ Doposud byli pracovníci méně motivováni k samostatné práci a byli zvyklí odpovídat se z výsledku své práce vždy nadřizovým. Procesní řízení ve spojení s personální motivací um ožňuje každému pracovat tak, aby uspokojoval co nejlépe a bez zbytečných průtahů články navazující na jeho práci (na rozdíl od anonymní skupinové odpovědnosti při vertikálním principu řízení).

Principy projektového řízení jsou již obecně známé a doporučený postup byl na základě nejlepších světových zkušeností metodicky standardizován přijetím ČSN EN ISO 10006 Management jakosti - Směrnice jakosti v managementu projektu. Koncepce projektového řízení vychází totiž z předpokladu, že jakostní řízení projektu zásadně ovlivňuje možnost

Využití statistické analýzy pro paralelní komparaci audioorální a smíšené metody

Pavel KOVAŘÍK, Martina SKALKOVÁ

Abstract

A practical research on two different didactical methods was performed to show that the audiolingual method is more effective under given conditions than the mixed method. The parallel comparable method was chosen to prove it. All aspects of the didactical method were described, statistical testing included. As an experiment, two small groups of students were taught by the two different methods and the differences between their results made a statistical sample. The sample was tested on a zero mean by a standard parametrical statistical test.

Úvod

V současné době je věnována velká pozornost metodice výuky cizích jazyků. Střetávají se podobné i zcela odlišné koncepce výuky a cílem pedagogických pracovníků je nalezení metody, která by splňovala všechny didaktické zásady, byla schůdnou variantou jak pro učitele tak pro vyučované žáky, byla založena na jejich aktuálních potřebách a byla co nejefektivnějším prostředkem k dosažení vytyčených komunikačních cílů. Přitom je možné, že v různých podmínkách se ukáží různé metody jako lepší. Proto se provádí zkoumání, která z možných metod je v daných podmínkách nejúčinnější. Takový pedagogický výzkum podložený statistickou analýzou je však časově i organizačně náročným projektem, takže jeho realizace je v našich školských podmínkách spíše ojedinělá.

Vyjdeme z ustálené klasifikace metod podle různých pohledů na vyučovací strategii:

Metody			
Přímé	Uvědomělé	Smíšené	Intenzivní
Přímá	Gramaticko-překladová	Komunikativní	Sugestopedická
Přírodní	Uvědoměle praktická	Integrální	Mlčenlivá
Audiovizuální	Uvědoměle srovnávací	Aktivní	Emocionálně-smyslová
Audiolingvální	Programová		Relaxopedie
Názorně - situační	Čtení		Rytmopedie
	Individualizovaná		Hypnopedie
Intuitivní přístup	Poznávací přístup	Komunikativně-činnostní přístup	

a zabývejme se paralelní komparací audiolingvální a smíšené metody výuky ruského jazyka, jež probíhala od ledna 2005 do června 2006 ve střední odborné škole s maturitou - obchodní akademii.

Použité metody

Audiolingvální (audioorální) metoda

je metodou výuky jazyka, která je založena na několikanásobném poslechu

Vplyv externého prostredia na dlhodobé finančné rozhodnutia podniku

Jozef KRÁĽOVIČ

Abstract

Long term investment and financial decisions of the Slovak companies are influenced by the changes of economic environment in Slovakia. The content of this lecture is analysis of impact of particular two factors on the decision making process in capital structure, projects of company development and dividend policy. The mentioned two factors are: income tax rate and interest rate of long term credits.

Úvod

Rozhodnutia o kapitálovej štruktúre, projektoch rozvoja podniku a dividendovej politiky patria medzi ťažiskové dlhodobé rozhodnutia podniku. Sú to rozhodnutia, ktoré podstatnou mierou ovplyvňujú rast trhovej hodnoty podniku. Finančný manažér pri nich zohľadňuje mnohé interné a externé faktory a využíva adekvátne metódy a modely. V texte prezentujem vplyv zmeny dvoch externých faktorov - sadzby dane z príjmov a úrokových sadzieb zo strednodobých a dlhodobých úverov na tieto rozhodnutia v SR.

Analýza vplyvu zmien daňovej a úrokovej sadzby na dlhodobé finančné rozhodnutia.

Východiskom analýzy je výška dane z príjmu a úrokových sadzieb so strednodobých a dlhodobých úverov - r. 2000 a r. 2005. Ako ovplyvňuje zmena (znižovanie) dane z príjmu a úrokovej sadzby z dlhodobého úveru rozhodnutia o kapitálovej štruktúre a projektoch rozvoja podniku budeme prezentovať na príklade kompromisnej teórie. Predpokladáme, že podnik má možnosť sa proti bankrotu poistiť. A výšku ročného poistného stotožníme s nákladmi finančných ťažkostí. S touto filozofiou budeme uvažovať aj v našom príklade.

Predpokladáme tri varianty kapitálovej štruktúry podniku - A, B, C. Podnik dosahuje z celkového kapitálu 10 000 tis. Sk, zisk pred úrokmi 1500 tis. Sk. Úrok z dlhu je 10 %. Trhová hodnota podniku pri 29 %-nej dani z príjmu a úrokovej sadzby 10 % je tabuľke č. 1, riadok 11 a pri 19 %-nej dani z príjmu a úrokovej sadzby 5,4 % v tabuľke č. 2, riadok 7.

Tabuľka č.1. Výpočet trhovej hodnoty podniku s dlhom (daň 19%)

riadok		Variant A	Variant B	Variant C
1.	Vlastný kapitál	10 000	7 000	4 000
2.	Cudzí kapitál	-	3 000	6 000
3.	Zisk (prevádzkový)	1 500	1 500	1 500
4.	Úroky	-	300	600
5.	Zisk pred zdanením	1500	1 200	900
6.	Daň 29 %	435	348	261
7.	Zisk po zdanení	1 065	852	639
8.	Úrokový daňový štít	x	87	174
9.	Kapitalizácia úrok. daň. štítu	x	870	1 740
10.	Trhová hodnota bez dlhu	10 000	10 000	10 000
11.	Trhová hodnota s dlhom	10 000	10 870	11 740

Abstract

The minimum wage has been a controversial issue since 1912, when Massachusetts (USA) passed the first state minimum-wage law. The Czech Republic has had the statutory national minimum wage since 1991. The research, the results of which are being presented in this article, has been conducted in 83 small and medium-size firms in the South Moravia in four sectors: industry, construction, services and trade.

Úvod

Stanovení zákonné minimální mzdy je bezpochyby jednou z nejvýznamnějších a nejsilnějších státních intervencí v liberálním tržním prostředí. Přesto není zákonná minimální mzda kategorií novou – setkáváme se s ní již před první světovou válkou. V roce 1912 byl poprvé přijat zákon o minimální mzdě ve státě Massachusetts (USA), v následujících deseti letech tuto snahu o regulaci mezd následovalo dalších deset států Spojených států amerických. I když v roce 1923 prohlásil Nejvyšší soud USA zákony o minimální mzdě jako neústavní, v roce 1938 přijatý federální zákon (Fair Labor Standards Act) platí v USA do současnosti a tvoří základní zákonnou úpravu nejnižších mezd na celém území federace¹.

V předválečném Československu stát do stanovení (minimálních) mezd přímo nezasahoval. Sice v prosinci roku 1919 došlo k zákonné úpravě sazeb nejnižších mezd domácích dělníků, ale jinak bylo po celou tzv. První republiku vyjednávání mezd pouze otázkou kolektivních smluv. Pokračovala tedy praxe z období před první světovou válkou, kdy byly též uzavírány pouze kolektivní smlouvy a tzv. smlouvy tarifní.

Podobně jako v jiných zemích, i v České republice se minimální mzda stala již samozřejmou součástí legislativy. Je nepochybné, že tato významná státní intervence zasahuje do svobodného tržního mechanismu, a tedy do svobodného rozhodování podniků, a konečkonců i člověka jako nositele pracovní síly. Jako významný státní zásah, podpořený v posledních letech i dalšími skutečnostmi (především globalizačními a internacionalizačními procesy) by ale jistě zasluhovala větší pozornost ze strany ekonomické teorie i výzkumu. Zatím zůstává zkoumáním možných dopadů a vlivů minimální mzdy na úroveň zaměstnanosti (či nezaměstnanosti) i akceptování minimální mzdy podniky samotnými v České republice stranou pozornosti ekonomického výzkumu.

Legislativní úprava minimální mzdy v České republice

Minimální mzda je upravena ustanoveními zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výděлку, ve znění pozdějších předpisů (zvláště zákona č. 217/2000 Sb.), a zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších novel (zvláště zákona

1) Card, D., Krueger, A. B. *Myth and Measurement. The New Economics of the Minimum Wage*. 1. vyd. Princeton: Princeton University Press, 1995, s. 4 -5

Abstract

The article deals with the specific impact of in-company training on the effectiveness of the company. Author compiles different approaches of impact measurement and he argues the problems and specifics of this task. Separately are presented factors and components for which is possible to use direct and exact measures and on other site there are presented factors and components with indirect ways of measurement. In the article are mentioned three models of measurement. The conclusion coming from the article is that measurement of training impact on the company effectiveness is the difficult task, but it is well related to the sense of in-company training.

Úvod

Vzdělávání ve firmách je považováno obecně za jednu z podmínek úspěšnosti a konkurenceschopnosti firem. Z pohledu vlastního vzdělávacího procesu je lhostejné, zda se jedná o vzdělávání skupin pracovníků současně (*in company training*) nebo o účast jednotlivců v různých kurzech ze široké nabídky vzdělávacích institucí v ČR. O vzdělávání zaměstnanců vždy rozhoduje buď rozpoznaná okamžitá potřeba, nebo dlouhodobý záměr tvorby firemní kultury zaměřené na zkvalitnění služeb, zefektivnění procesů, zlepšení komunikace atd. Problematika vzdělávání zaměstnanců je však širší než se na první pohled zdá. Je to dáno především tím, že pozornost je věnována daleko více rozvoji vlastních znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnance než měřitelnému přínosu ve vlastní firmě. Tento příspěvek se nezabývá rentabilitou vzdělávání, ale pouze jeho vlivem na změny ve firmě.

Problematika definice cílů vzdělávání

Firemní vzdělávání lze rozdělit do několika oblastí. Pomineme-li odborné vzdělávání zaměřené na výkon konkrétní fyzické činnosti vyžadující odpovídající dovednosti a jejich ověření certifikátem (dokladem o způsobilosti ke kvalitnímu a bezpečnému vykonávání konkrétní činnosti) jedná se ve všech ostatních případech o takzvané měkké dovednosti (*soft skills*), popřípadě o osobnostní rozvoj v případě manažerských funkcí. Je tedy cílem vzdělávání:

- ♦ naučit pracovníka novým dovednostem?
- ♦ dosáhnout tréninkem nových kompetencí?
- ♦ změnit osobnostní charakteristiku vzdělaného?

Otazníky na konci vět jsou uvedeny záměrně. Cíle vzdělávání jsou v uvedených případech vždy zaměřeny na samotného pracovníka. Neřeší tedy problém, který je významný pro firmu a tým je očekávána změna chování firmy. Změnou chování firmy se rozumějí měřitelné změny v různých oblastech činnosti firmy. Některé parametry jsou měřitelné snadno (změna obrátu, růst zisku, nárůst počtu klientů apod.), jiné obtížněji (spokojenost zákazníků, zlepšení vnitrofiremní komunikace, efektivity managementu). Cíle vnitrofiremního vzdělávání by tedy neměly být definovány, ne jako změna zaměstnance, ale jako změna ve výkonu a chování

Abstract

The paper explains the importance and the principles of national economics classification for the statistical evaluation of particular economic sectors. The first part includes the principles of goods classification, the second one the problems of sectors classification and the third several examples of statistic data utilization in economic practice and education.

Úvod

Národní hospodářství můžeme vymezit jako prostor, v němž se uskutečňují ekonomické činnosti určitého společenství lidí. Moderní národní hospodářství zahrnuje všechny hospodářské subjekty, v němž realizují svou výrobní, obchodní a zprostředkovatelskou činnost včetně poskytování služeb. Hospodářství každého státu je základním prvkem světového hospodářství. V ekonomické vědě byly vypracovány 2 základní typologické přístupy. První přístup se vyznačuje klasifikačními schémata, které zvýrazňují hledisko zapojení hospodářství jednotlivých států do hospodářství světového (G. Haberler¹, W. Röpke²). Druhá skupina podtrhovala více výrobně spotřebitelské hledisko spojené s klasifikací úrovně hospodářského rozvoje zemí příslušných typů (E. Wagenmann, M. Fanno, F. Hilgart). Třetí směr se snažil o vypracování schémat kombinací více kritérií.

Z národohospodářského hlediska můžeme přistoupit k třídění národního hospodářství z pohledu činností, a tím poukázat na restrukturalizaci projevující se ve specializaci a jejím předpokladu kooperací nebo z pohledu výsledků činnosti jednotlivých národohospodářských odvětví, zboží. Klasifikaci podle zboží používá Organizace spojených národů i další nadnárodní složky, v ČR tento přístup je nezbytný pro potřeby celnictví. Třídění podle činností je zavedeno ve všech státech Evropské unie.

Cílem předkládaného příspěvku je přiblížit problematiku statistického třídění národního hospodářství jako nezbytného předpokladu komparace výsledků produkce zboží s ostatními státy Evropské unie a nastínit tendence, k nimž v jednotlivých národohospodářských odvětvích dochází. Na číselných charakteristikách zpracovaných na publikovaných výsledcích Českého statistického úřadu přiblížit nastalé trendy.

Vlastní práce

Výroba zboží a poskytování služeb se uskutečňuje v ekonomickém území státu. Mimo v tuzemsku vyrobeného zboží se určitá část importuje ze zahraničí nebo se do zahraničí

1) Haberler G.: národohospodář rakouského původu, profesor na Harvardské univerzitě, teoretik cyklického vývoje kapitalistického hospodářství
Pramen: Ekonomická encyklopedie I, Praha, Svoboda, 1972, s. 263

2) Röpke W.: německý národohospodář, který po nástupu fašismu odešel působit jako vysokoškolský profesor, od roku 1938 přednášel ve Švýcarsku. Ve svých názorech vycházel z rakouské národohospodářské školy. Patří k významným představitelům neoliberealismu.
Pramen: Ekonomická encyklopedie II, Praha, Svoboda, 1972, s. 276

Abstract

Some selected questions of the globalization process in current civilization are discussed with the emphasis on its net nature and corresponding consequences.

Úvod

Od roku 1992, kdy vyšla známá publikace Ronalda Robertsona o globalizaci, neutichají ve světě diskuse o novém charakteru společnosti, která už není redukovatelná na určité teritorium, národ, kulturu, případně lokální formu moci (stát), ale týká se celého světa, celého lidstva. Filozofické pozadí globalizace naznačuje celý okruh otázek a prvků, pro které je charakteristické, že patří k sobě. V této souvislosti je vhodné upozornit na Karla Jasperse, který krátce po II. světové válce napsal: "Naše technická doba není jen technicky relativně univerzální...., ale absolutně univerzální, protože je celoplanetární. Nerí to jen smysl k sobě navzájem patřícího, ale fakticky odděleného dění, ale je to celek dění, v neustálém vzájemném styku. Dnes se uskutečňuje s vědomím univerzality. Už neexistuje žádné „mimo“.

Často se setkáváme s pojmy jako "společnost bez hranic", globální společnost, světová společnost, globalizace lidského chování na sklonku tisíciletí apod. Francouzský termín "mondialisation", německý "globalisation", dokonce i čínský "Quan Qui Hua" dokumentují univerzálnost a světovost problému. V pedagogice existuje směr, nazývaný globalizací, který při vyučování vychází od celku a přirozených situací a usiluje o zachování "životní celistvosti", do té doby, než jedinec sám nepřistoupí k rozboru této celistvosti přirozeným vývojem.

Globalizace zpochybňuje „modernu“. Zpochybňuje v sociologii důvěrně známou myšlenku, že kontury společnosti se překrývají s konturami národního státu. Globalizace ve svých mnohých dimenzích znamená novou pluralitu vazeb a vzájemných spojení mezi státem a společností. Globalizace v tomto smyslu znamená rozbití jednoty národního státu a národní společnosti. Vznikají mocenské vztahy nového typu, nové konkurenční vztahy, nové konflikty a nové způsoby překonávání těchto konfliktů.

Je nesporné, že i při ekonomickém pozadí lze rozeznat několik dimenzí globalizace:

- ◆ komunikativně - technická dimenze,
- ◆ ekologická dimenze,
- ◆ dimenze světové organizace práce,
- ◆ kulturní dimenze,
- ◆ občanské, civilní dimenze.

Podle Ulricha Becka můžeme hovořit minimálně o deseti příčinách globalizace společnosti, které přesahují původní teritoriální a státní charakteristiky:

1. Mezinárodní obchod, jeho geografické rozšíření a jeho interakce, jakož i vznik světové sítě finančního trhu způsobily, že žádný stát na světě nedokáže být na nich nezávislý a od nich izolovaný.
2. Pokroky v informační a komunikační technice a technologii způsobily, že je dnes prakticky nemožné zredukovat, příp. zmonopolizovat informace na úrovni státu.

PERIODICA ACADEMICA ČÍSLO 2/ROČNÍK I/2006

Vědecký časopis Vysoké školy Karla Engliše v Brně vycházející čtyřikrát ročně.

Obsah časopisu je zaměřen zejména na aktuální teoretické poznatky z ekonomie, managementu a práva a jejich aplikace v podnikání.

Objednávky předplatného přijímá vydavatelství, cena předplatného je 150,- Kč, jednotlivé číslo lze zakoupit za 40,- Kč na místech výuky.

Originální příspěvky (do 20 stran) vztahující se k zaměření časopisu přijímá v elektronické podobě (MS Word) redakce, o zařazení příspěvku rozhoduje redakční rada. Příspěvky nejsou honorovány.

Redakční rada:

prof. Ing. Jaroslav Komárek, CSc., Vysoká škola Karla Engliše - předseda

prof. Ing. Jiří Dvořák, DrSc., Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického

prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., Právnická fakulta Masarykovy univerzity

prof. Ing. Jozef Kráľovič, CSc., Ekonomická univerzita v Bratislavě

doc. Ing. Zdeněk Sadovský, CSc., MBA, Akademie STING v Brně

doc. JUDr. Vladimír Zoubek, CSc., Policejní akademie

doc. Ing. Jiří Gajdošík, CSc., Vysoká škola Karla Engliše

prof. Ing. Marie Jurová, CSc., Vysoká škola Karla Engliše

doc. Ing. Jan Lojda, CSc., MBA, Vysoká škola Karla Engliše

JUDr. Miroslav Pindeš, Ph.D., Vysoká škola Karla Engliše

PhDr. Marta Koldová, CSc., Vysoká škola Karla Engliše

Adresa redakce:

PERIODICA ACADEMICA, Vysoká škola Karla Engliše, Šujanovo nám. 1, 602 00 Brno

sekretariat@vske.cz; jaroslav.komarek@vske.cz

Grafická úprava:

Miroslav PAŇÁK, m.panak@gmail.com

Vydavatelství:

Quentin Company s.r.o.

Oderská 333

196 00 Praha - Čakovice

ISSN 1802-2626